

KHẢO SÁT THỰC TIỄN VỀ CHỈ ĐỊNH LUẬT SƯ TRONG CÁC VỤ ÁN HÌNH SỰ

Khảo sát ý kiến của luật sư

Luật sư Nguyễn Hưng Quang
VPLS NHQuang & cộng sự

Giới thiệu bài trình bày

- 1. Nhận thức của luật sư về công tác bào chữa chỉ định;**
- 2. Cơ chế chỉ định luật sư hiện nay;**
- 3. Những khó khăn, thuận lợi của luật sư chỉ định trong các giai đoạn tố tụng;**
- 4. Vai trò của ĐLS, TTTGPL, các tổ chức xã hội khác trong việc hỗ trợ công tác chỉ định bào chữa;**
- 5. Thù lao cho luật sư thực hiện bào chữa chỉ định.**
- 6. Một số đề xuất**

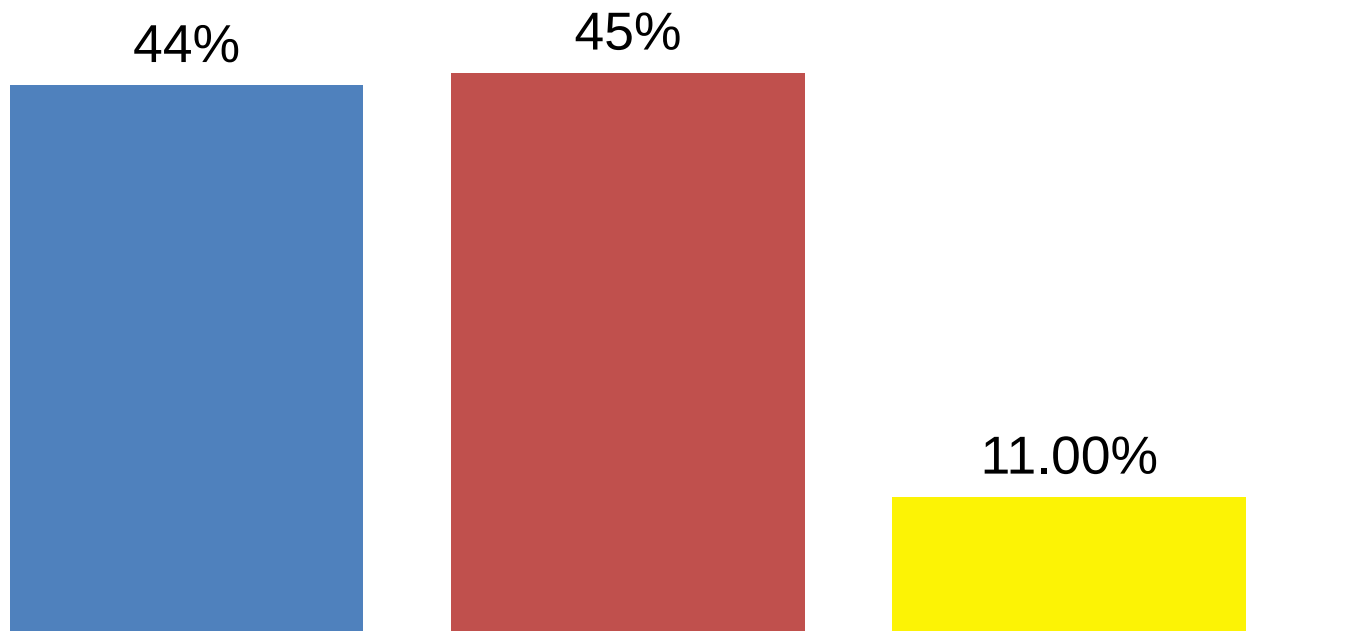

Nhận thức của luật sư đối với công tác bào chữa chỉ định

Khái quát công tác bào chữa chỉ định

Loại án bào chữa chỉ định chủ yếu

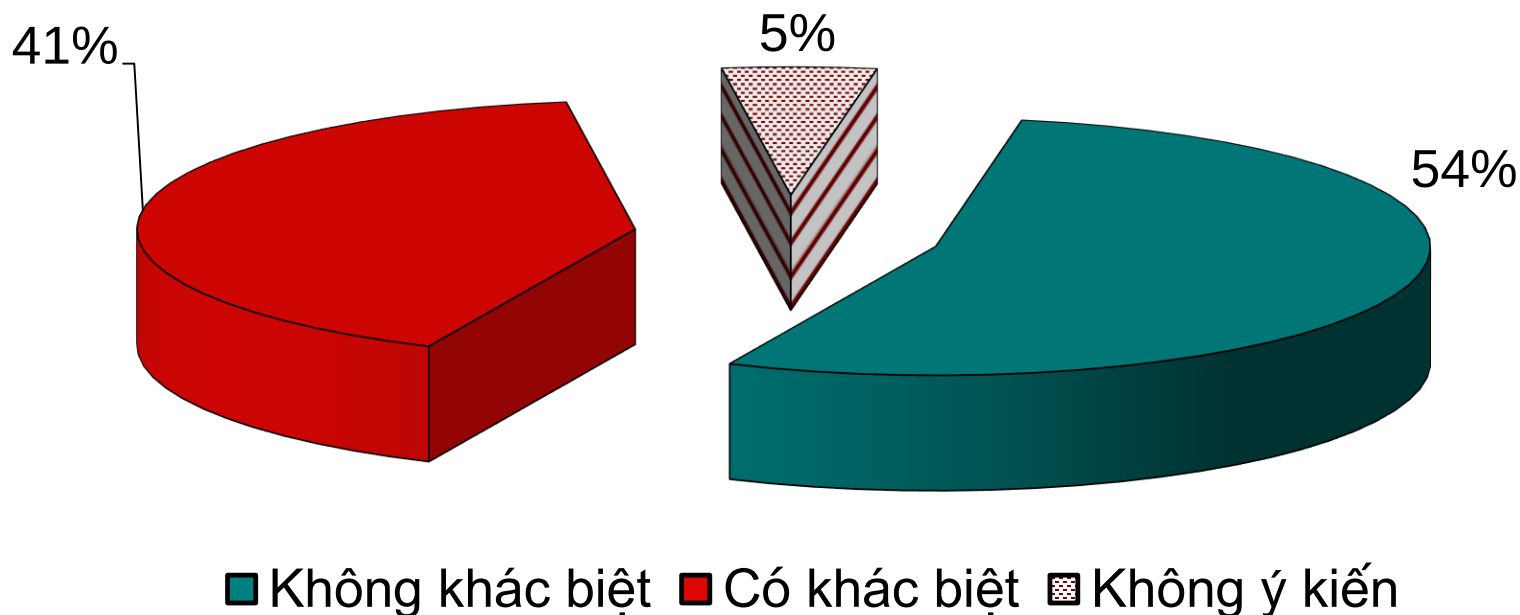

- Tội theo khung hình phạt có mức cao nhất là tử hình
- Người chưa thành niên
- Người có nhược điểm về thể chất hoặc tinh thần

Nhận thức về công tác bảo chữa chỉ định

Khác biệt về thái độ và tinh thần làm việc giữa bảo chữa chỉ định và bảo chữa mời

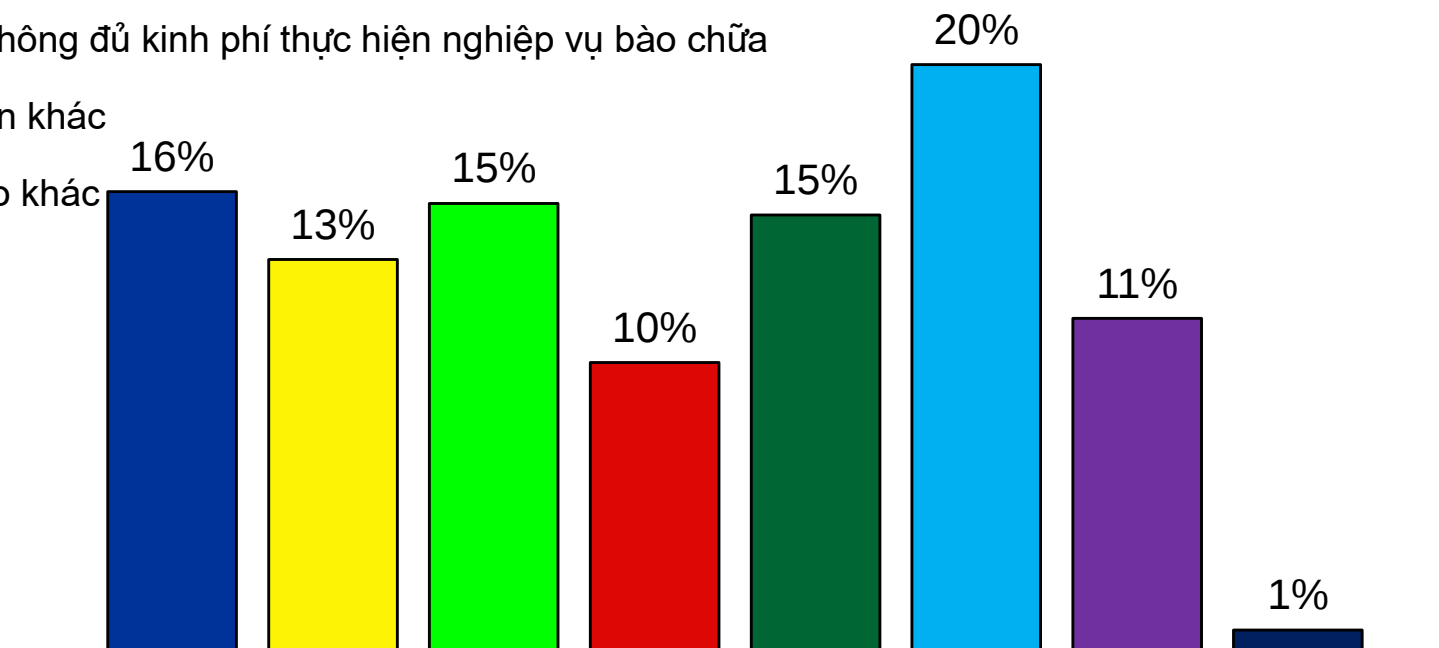

Nguyên nhân dẫn đến nhận thức khác biệt

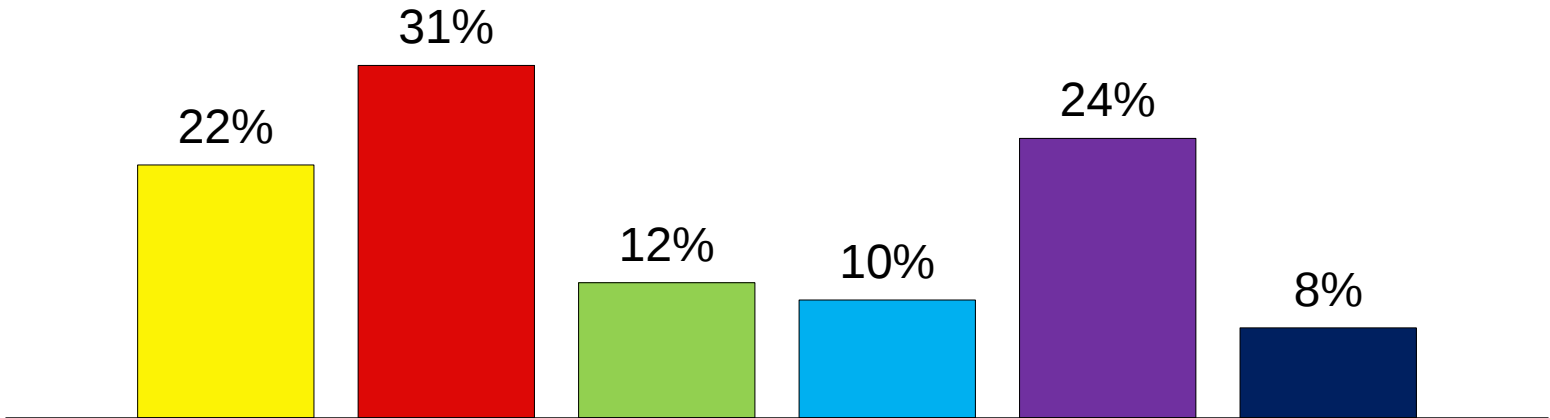
- Do tính chất vụ án chỉ định thường là nghiêm trọng nên người bào chữa phải chú ý hơn
- Do vụ án chỉ định thường được sự quan tâm của dư luận nên người bào chữa phải chú ý hơn
- Do bị chỉ định nên người bào chữa coi bị can, bị cáo là khách hàng của mình
- Do bị áp lực từ phía cơ quan nhà nước
- Do bị can, bị cáo không tin tưởng vào người bào chữa chỉ định
- Do không đủ kinh phí thực hiện nghiệp vụ bào chữa

■ ý kiến khác

■ Lý do khác

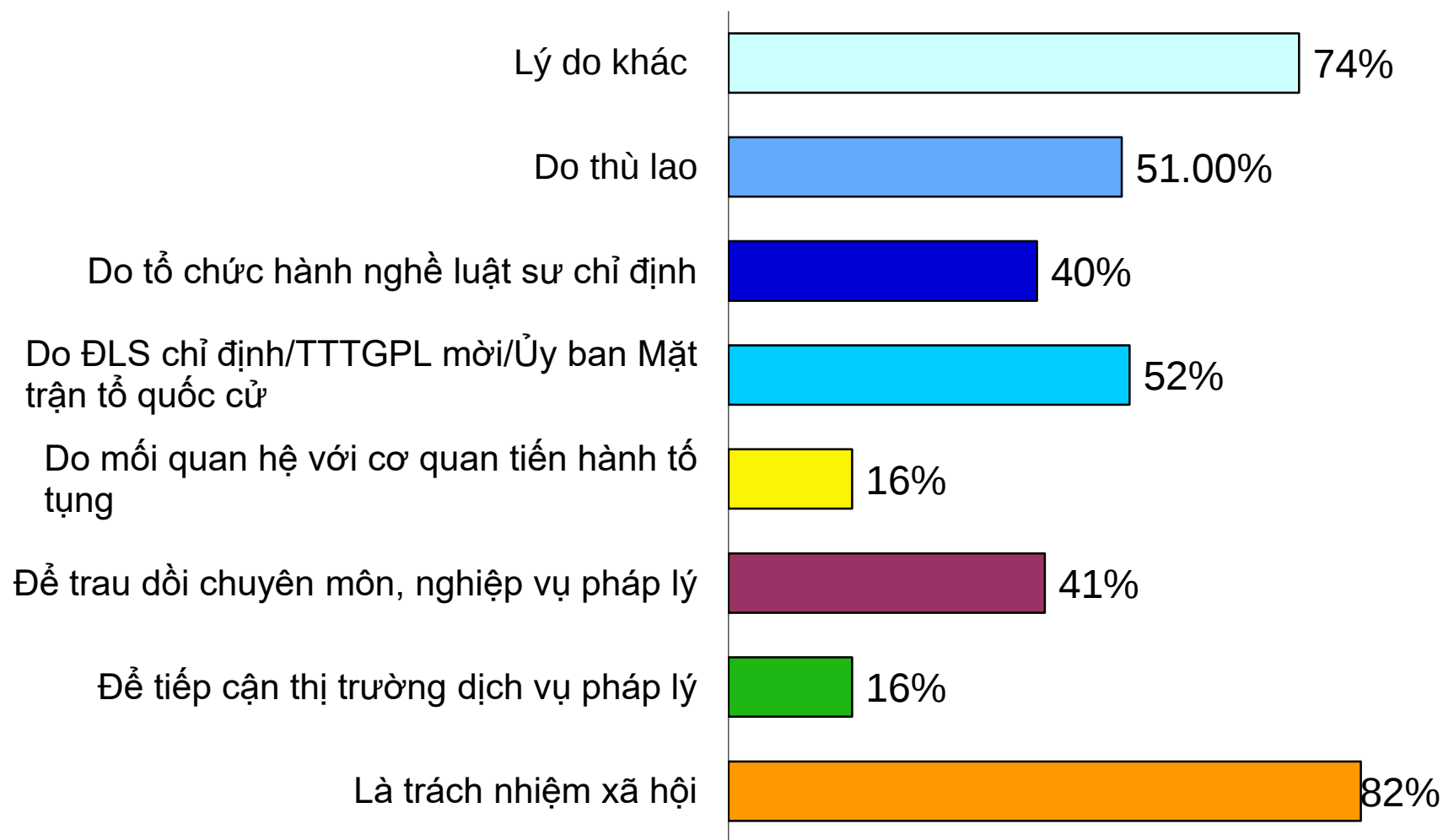
Một số nguyên nhân dẫn đến nhận thức

- Do người bào chữa chỉ định chưa làm hết trách nhiệm của mình
- Do vai trò của người bào chữa chỉ định trong vụ án chỉ định chỉ mang tính hình thức
- Do người bào chữa coi bị can, bị cáo là khách hàng của mình
- Bị can, bị cáo không hợp tác với người bào chữa chỉ định
- Do thù lao của người bào chữa chỉ định quá thấp

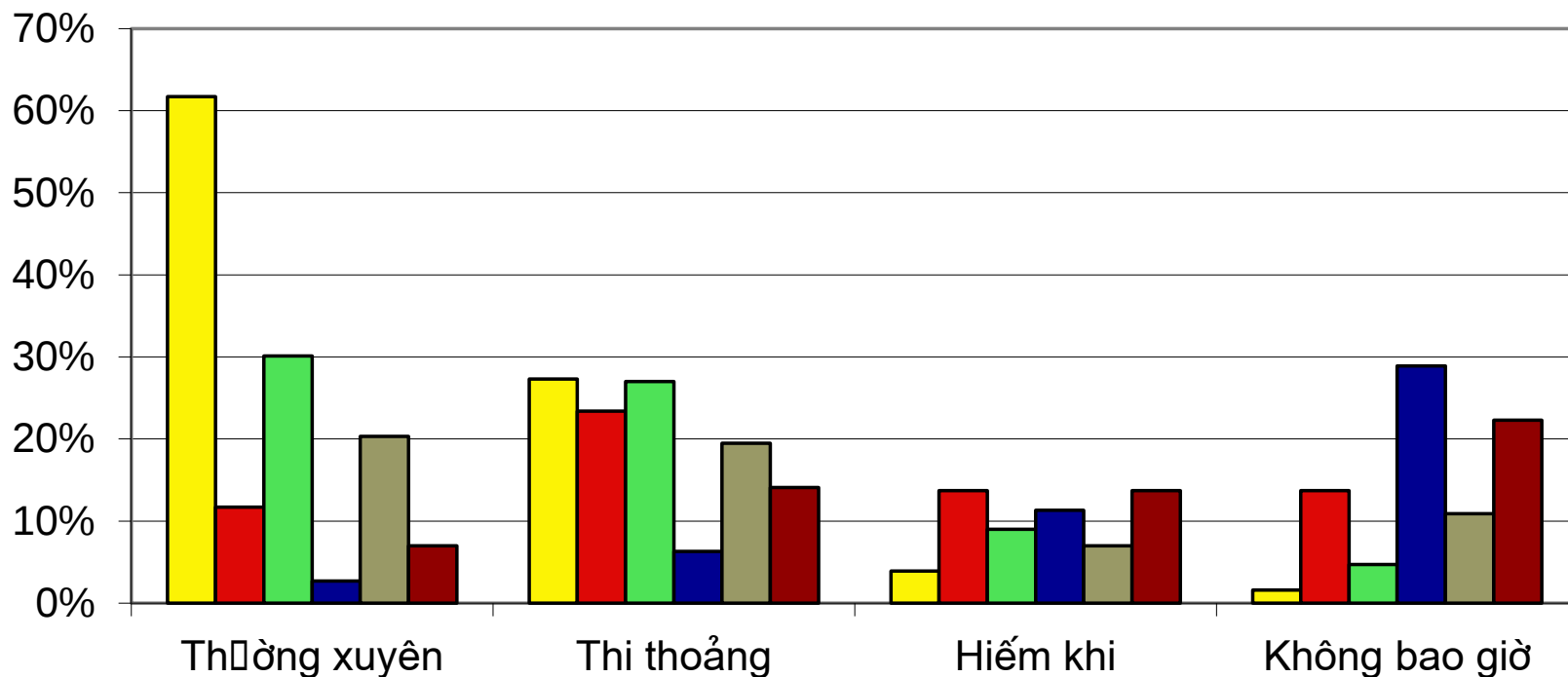
Lý do các luật sư tham gia các vụ án chỉ định:

Cơ chế chỉ định luật sư

Cơ chế chỉ định luật sư

■ Thông qua Đoàn luật sư chỉ định

■ Cơ quan tiến hành tố tụng yêu cầu trực tiếp luật sư thông qua mối quan hệ cá nhân

■ Trung tâm trợ giúp pháp lý mời luật sư

■ Ủy ban Mặt trận tổ quốc cử người bào chữa

■ Thông qua tổ chức hành nghề luật sư

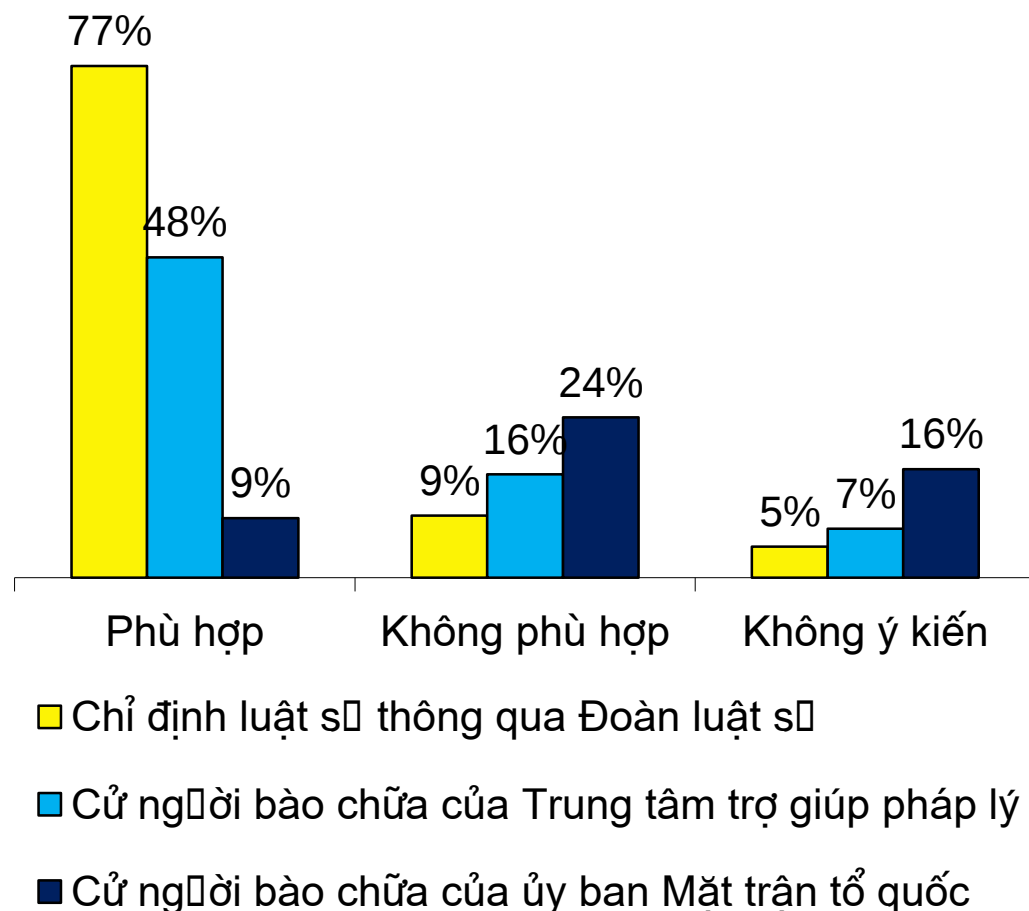
■ Do bị can/bị cáo đề nghị cơ quan tố tụng chỉ định đích danh luật sư

Cơ chế chỉ định

- Cơ chế chỉ định luật sư thông qua ĐLS và cơ chế cử luật sư của TTTTGPL được coi là phù hợp và bảo đảm tính độc lập trong cơ chế chỉ định luật sư.
- Làm sao tạo điều kiện cho các CQTHTT và các luật sư có thể thực hiện nghiêm túc cơ chế này nhằm bảo đảm tính độc lập?

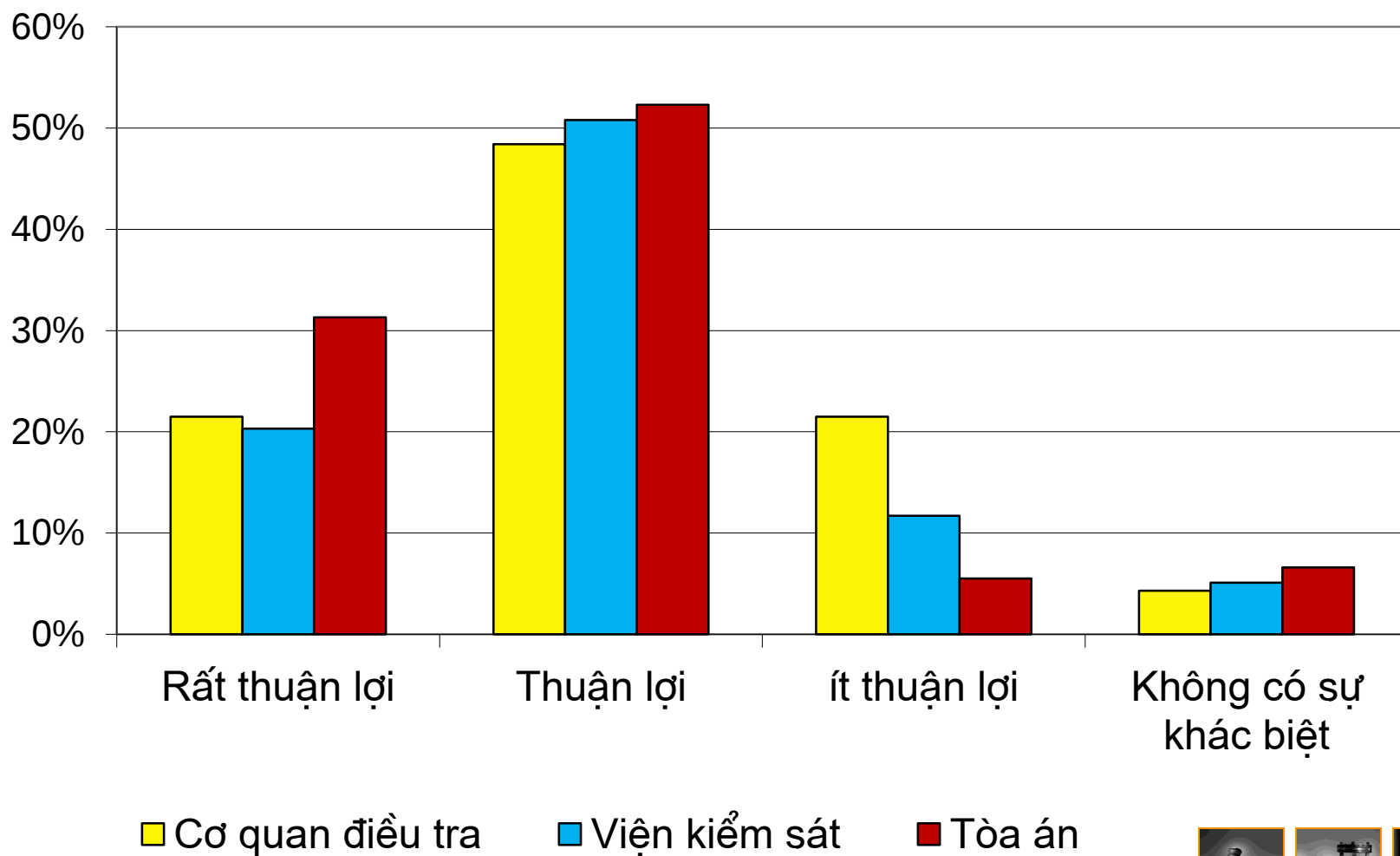
Đánh giá về cơ chế chỉ định ngời bào chữa

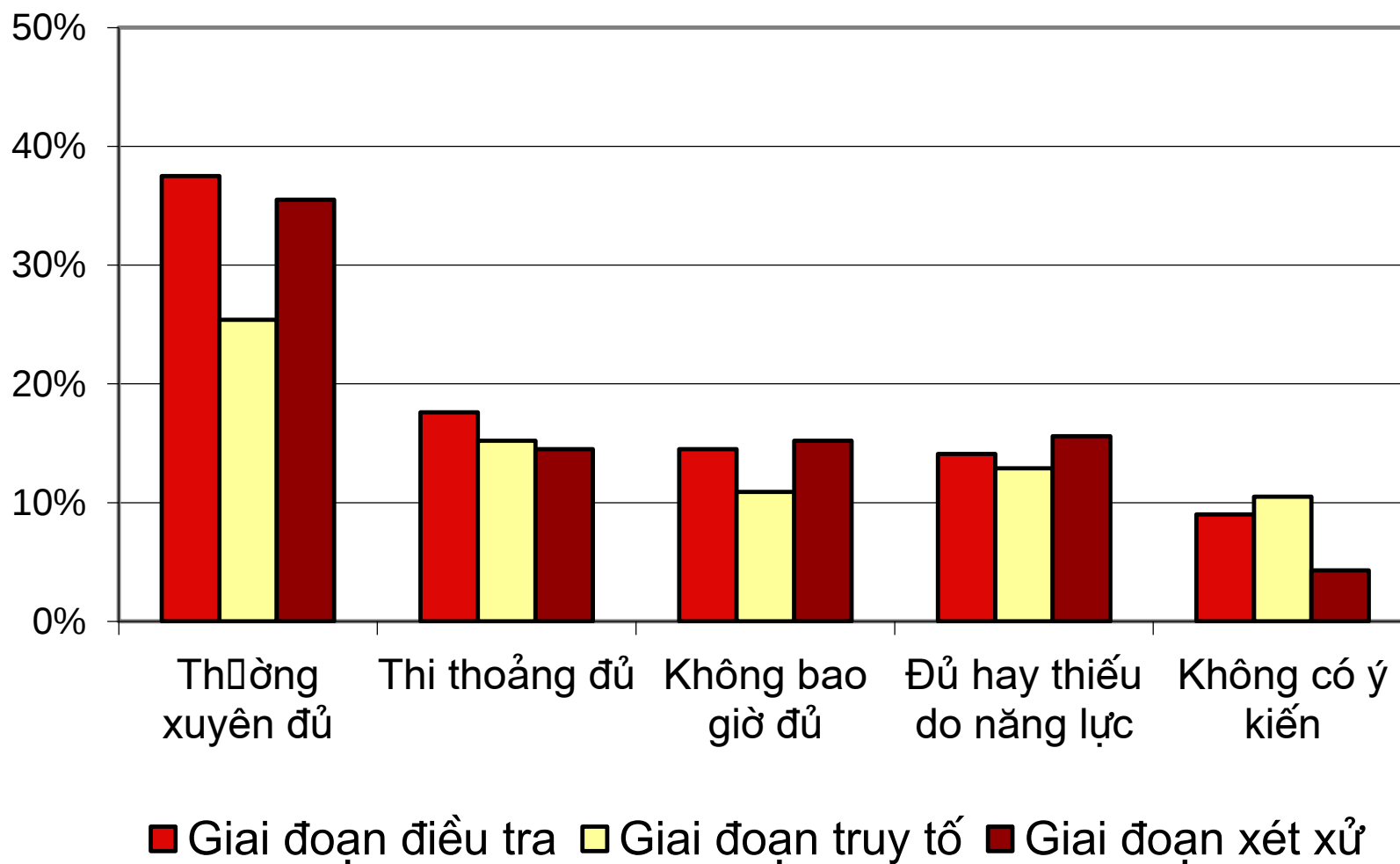
Một số khó khăn, thuận lợi của luật sư khi bào chữa chỉ định

Ngời bào chữa chỉ định có thuận lợi hơn ngài bào chữa mời

Thời gian được tham gia bào chữa

Một số thách thức...

Luật sư tham gia vụ án chỉ định thường gặp phải những thách thức về *“tính độc lập”* của luật sư và *“áp lực của CQTHTT”* về những công việc liên quan đến thủ tục tố tụng:

- Nhiều luật sư cho biết việc các luật sư tham gia các vụ án chỉ định là do mối quan hệ cá nhân giữa luật sư, tổ chức hành nghề với cán bộ thụ lý;
- Hiện tượng, sự tham gia của luật sư tại các vụ án chỉ định mang tính hình thức nhằm thoả mãn các yêu cầu về thủ tục tố tụng mà không nhằm tới mục đích về bảo vệ quyền của bị can, bị cáo;
- Có hiện tượng luật sư tham gia bào chữa chỉ định nhằm hỗ trợ CQTHTT như: thuyết phục bị can, bị cáo nhận tội...

Vai trò của ĐLS, TTTGPL, các tổ chức xã hội khác trong việc hỗ trợ công tác bào chữa chỉ định

Vai trò của Đoàn luật sư:

- Ở nhiều địa phương (đặc biệt các thành phố lớn), ĐLS đã không phát huy được vai trò chỉ định luật sư theo yêu cầu của BLTTHS. ĐLS chỉ đóng vai trò hỗ trợ thông qua việc cấp giấy giới thiệu để bảo đảm thủ tục → Vấn đề về “tính độc lập” của ĐLS trong hoạt động tư pháp.
- Việc phân công luật sư tham gia bào chữa chỉ định chưa được công khai và minh bạch tại nhiều ĐLS.
- Chỉ có một số ĐLS đã có những biện pháp hỗ trợ tài chính cho hoạt động của LS chỉ định, VD: LS tư vấn phải đóng tiền cho công tác bào chữa chỉ định.

Vai trò của Trung tâm TGPL và MTTQ:

- Vai trò của TTTGPL không được quy định tại BLTTHS nên khó phát huy.
- Chỉ có một số địa phương do ĐLS không thực hiện tốt vai trò phân công luật sư hoặc lực lượng luật sư mỏng nên các CQTHTT phải nhờ cậy tới TTTGPL hoặc MTTQ hoặc Hội Luật gia.
- Cơ chế thanh toán thù lao và mức thù lao của TTTGPL được các luật sư đánh giá là tốt hơn tại các CQTHTT.

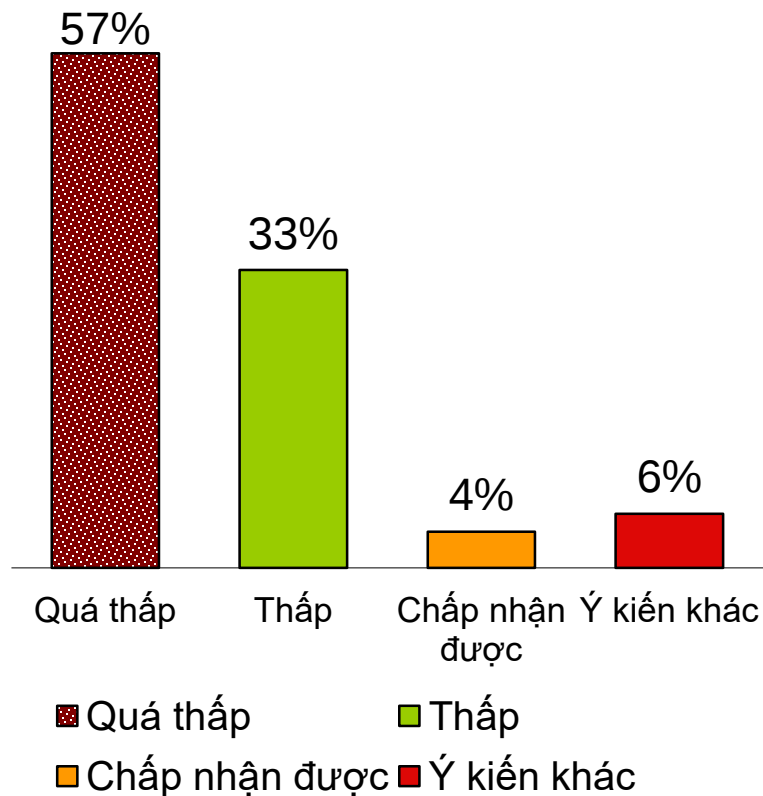

Thù lao cho luật sư thực hiện bào chữa chỉ định

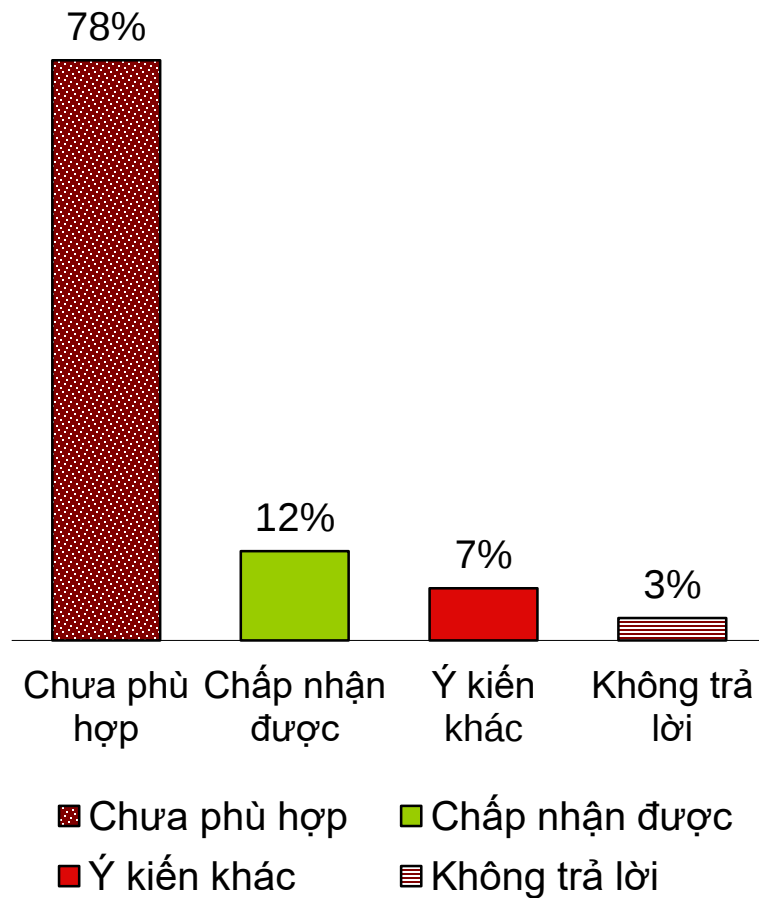

Cơ chế thù lao đối với LS tham gia án chỉ định

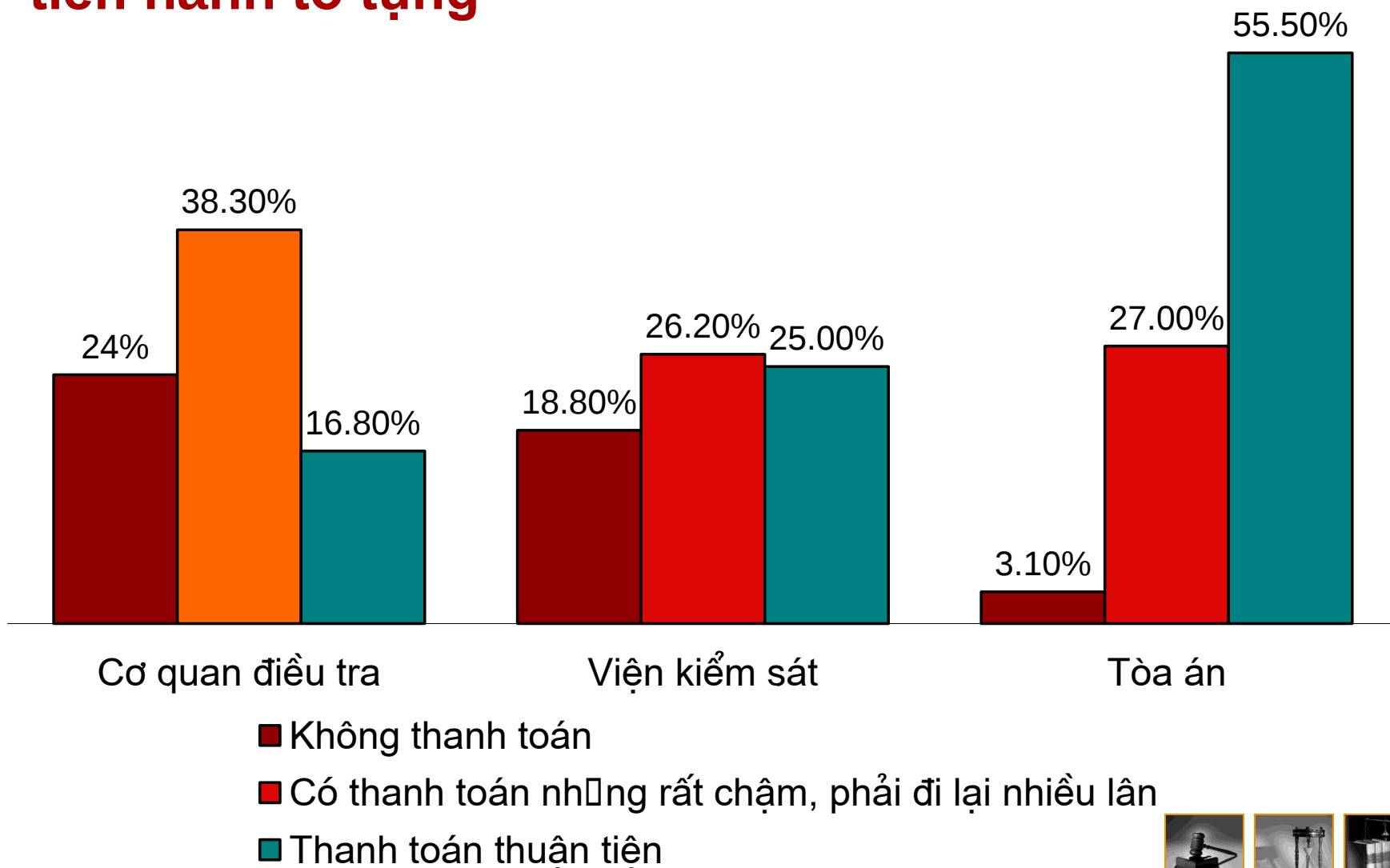
Về mức thù lao

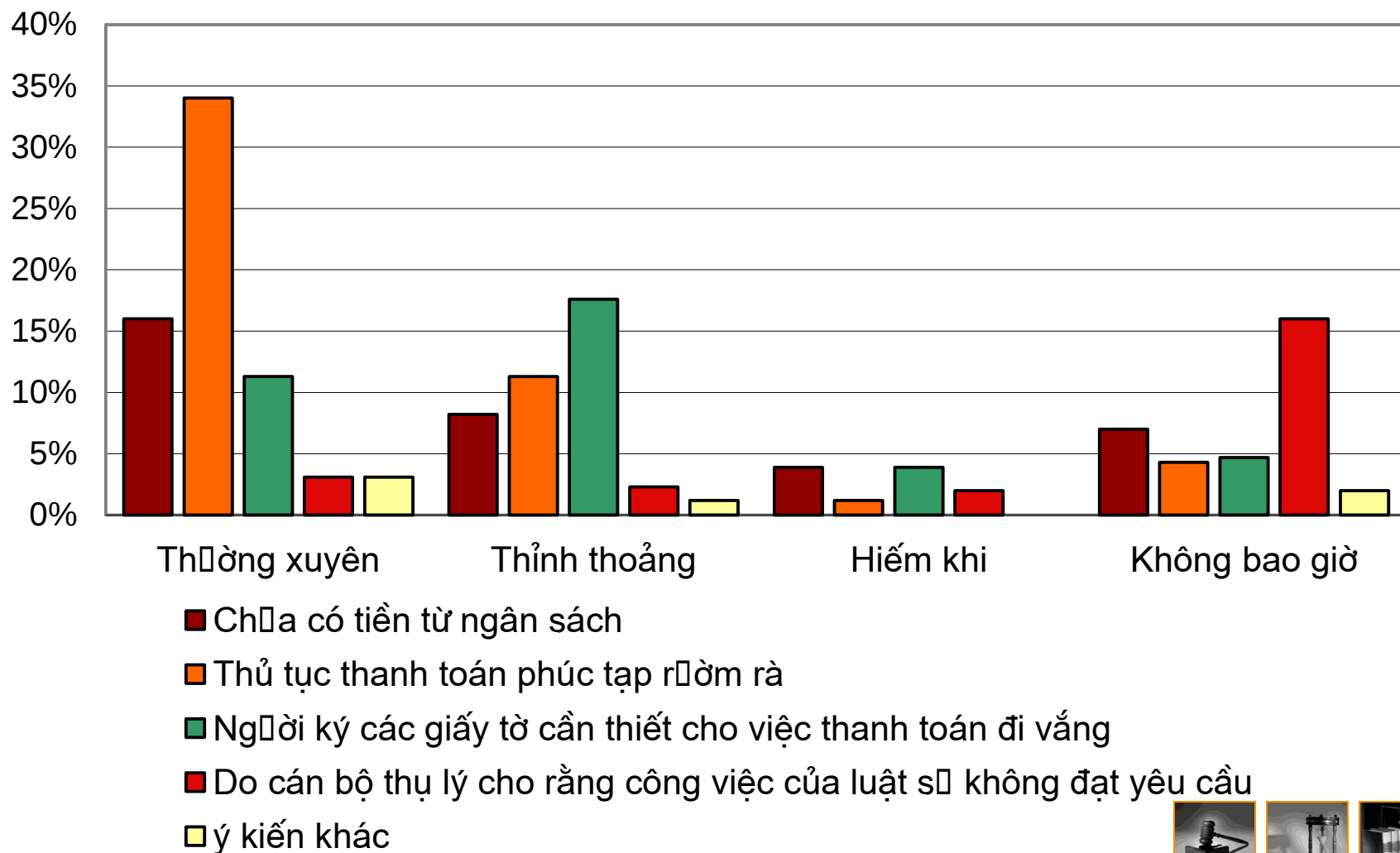
Về phương thức trả thù lao

Việc thanh toán thù lao của các cơ quan tiến hành tố tụng

Một số lý do không thanh toán thù lao

Một số khuyến nghị

Một số khuyến nghị

- Các cơ quan tiến hành tố tụng cần bảo đảm tính độc lập của Đoàn luật sư và TTTGPL trong việc chỉ định luật sư và/hoặc cử luật sư, trợ giúp viên pháp lý tham gia công tác bào chữa.
- BLTTHS nên sửa đổi theo hướng cho phép TTTGPL cũng được cử trợ giúp viên pháp lý hoặc luật sư cộng tác viên tham gia bào chữa trong các vụ án chỉ định.
- Các ĐLS cần đơn giản hoá, minh bạch thủ tục phân công luật sư tham gia bào chữa chỉ định. Các CQTHTT cần đơn giản hoá thủ tục chi trả thù lao cho luật sư

- Không nên để CQTHTT lại là cơ quan thanh toán thù lao cho luật sư để đảm bảo tính độc lập cho luật sư. LĐLSVN có thể đảm nhận vai trò đầu mối và giám sát các khoản chi trả thù lao;
- Cần có các cơ chế “vinh danh” và đãi ngộ thích hợp những luật sư tham gia bào chữa chỉ định từ các Đoàn luật sư, Liên đoàn Luật sư Việt Nam, Bộ Tư pháp và các cơ quan khác, như “Luật sư của Năm trong hoạt động TGPL”, “Luật sư vì xã hội”...
- Liên đoàn luật sư, Đoàn luật sư nên xây dựng quy định số giờ làm việc cho trợ giúp pháp lý mang tính bắt buộc cho mỗi luật sư. Những luật sư không tham gia hoạt động trợ giúp pháp lý có thể đóng tiền để hỗ trợ, bù đắp chi phí cho những luật sư tham gia hoạt động này.

Cảm ơn

